

Nr 247.

Godkänd av första kammaren den 21 maj 1930.

Godkänd av andra kammaren den 21 maj 1930.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark.

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 49.)

Till Konungen.

I en till riksdagen den 14 mars 1930 avlåten proposition, nr 228, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för tiden intill den 1 juli 1931

dels medgiva att, då för ändamål, för vars tillgodoseende enligt gällande lag annan än kronan kan förpliktas att efter expropriation avstå fastighet eller upplåta nyttjanderätt eller servitutsrätt därtill, erfordras, att kronan tillhörig mark tages i anspråk, förordnande om avstående av marken eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till densamma må, utan riksdagens hörande i varje särskilt fall, meddelas:

a) av Kungl. Maj:t, där fråga är om avstående eller upplåtande av mark för järnväg eller elektrisk anläggning, eller där jordområde, som skall avstås eller vartill särskild rätt skall upplåtas, är bebyggt eller överstiger fem hektar eller i värde uppgår till mera än tvåtusen kronor; samt

b) i övriga fall av den centrala förvaltningsmyndighet, under vars vård och inseende fastigheten står;

dels ock besluta:

1) att för mark eller särskild rätt, som sålunda avstås eller upplåtes, lösen eller ersättning skall med nedan angivna undantag utgå efter ty i lagen om expropriation är föreskrivet och till beloppet bestämmas

a) i de fall, då Kungl. Maj:t beslutat om markens avstående eller upplåtande, såvitt ej Kungl. Maj:t finner skäligt förordna om ersättningens bestämmande av sådan nämnd, som omförmäles i lagen om expropriation, av tre gode män, av vilka länsstyrelsen i länet och sökanden, var för sig, utse en och domaren i orten den tredje; Kungl. Maj:t dock obetaget att, då fråga är allenast om begagnande av mark för ändamål som förut nämnts, utan att marken avstås, besluta om ersättningens bestämmande på sätt Kungl. Maj:t prövar lämpligt, samt

b) i fråga om sådan mark eller särskild rätt, om vars avstående eller upplåtande central förvaltningsmyndighet förordnat, av samma myndighet;

2) att i fråga om mark, som är avsedd att användas för framdragande av elektrisk ledning, utom vad under 1:o stadgas jämväl föreskrifterna i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, skola lända till efterrättelse;

3) att, där Kungl Maj:t lämnat kommun, enskild person eller bolag tillstånd att inom riket anlägga järnväg eller där fråga är om anläggande av allmän väg, medgivande må, där så prövas lämpligt, lämnas ej mindre därtill att mark, som står under kronans omedelbara disposition eller tillhör någon av de under bruk och bergverk för nödigt skogsfång upplåtna allmänningar eller någon av de genom domänstyrelsens försorg utarrenderade kronoegendomar, vilka icke upplåtits till förenade mötespassevolanskassornas fond, stuterierna eller Vadstena krigsmanshusfond, må avstås eller upplåtas utan annan ersättning till kronan än att, därest och i den mån å marken växande skog ingår i överlåtelsen och det icke finnes skäligt annorlunda medgiva, ersättning för sådan skog skall utgå efter vederbörande myndighets bestämmande; än även att för anläggningen må, där så prövas lämpligt, kostnadsfritt begagnas sådana å kronans ägor belägna kalk- och stenbrott samt grustäkter, som kunna vara disponibla;

4) att vad sålunda stadgats icke har avseende å de i 1 kap. 14 och 18 §§ av lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad berörda fall.

Genom det föreliggande förslaget torde i huvudsak förverkligas de av 1929 års riksdag uttalade önskemål dels om utvidgning av de fall, då avgiftsfri upplåtelse från kronan tillhörig mark kan äga rum, dels ock om förenklad handläggning av ärenden rörande markupplåtelse för allmänt ändamål. Då de nya bestämmelserna synts riksdagen väl avvägda, har riksdagen funnit dem böra antagas. Genom praktisk erfarenhet torde sedermera få framgå, huruvida med de nu gjorda ändringarna uppnås de fördelar, som avsetts, eller om ytterligare jämkningar äro påkallade. Med anledning av vad departementschefen omförmält i fråga om den jämväl av riksdagen ifrågasatta utredningen rörande möjligheten att ernå ett enklare förfarande beträffande upplåtelse från jord av ecklesiastisk natur, vill riksdagen uttala förhoppningen, att även denna utredning må så snart ske kan leda till resultat.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att förevarande proposition av riksdagen bifallits.

Stockholm den 21 maj 1930.

Med undersåtlig vördnad.